

YAYIM ELEMANLARINA YÖNELİK PERFORMANS ANALİZİ (ABD Louisiana Örneği)*

Dr.İsmet BOZ*

ÖZET

Araştırmanın ana amacı ABD Louisiana eyaleti Baton Rouge Bölgesinde 4-H Gençliği Geliştirme Programında görev yapan yayım elemanlarına yönelik bir performans analizi yürütmektir. Yayım elemanlarının mevcut performansları 4-H Personel Yeterlilik Anketi kullanılarak, geleceğe yönelik performansları ise odak grup görüşmeleri yöntemiyle saptanmıştır. Ankette yer verilen beş kısımdan yayım elemanlarının en yüksek performansa sahip oldukları kısım grup halinde çalıştırmak ve toplantı yönetmek konularını içerirken, en düşük performansa sahip oldukları kısım da halkla ilişkiler konularını içeren kısım olarak bulunmuştur. Yayım elemanlarının gelecekte üstün bir performans göstermeleri yayım servisiyle üniversitenin sürekli işbirliği ve iletişim halinde bulunmasına bağlıdır.

ANALYZING THE PERFORMANCE OF EXTENSION AGENTS (The Case of Louisiana, U.S.A)

ABSTRACT

The main purpose of this study was to analyze the performance of extension agents who work in 4-H Youth Development Organization in Baton Rouge District of the State of Louisiana. The 4-H Personnel Proficiency Questionnaire was used to analyze the current performance of extension agents while focus group interview technique was used to analyze the future performance. The 4-H Youth Development Questionnaire consisted of five sections and extension agents showed the highest performance in group work and meeting management section while they showed the lowest performance in public relationships section. It was found that a high performance in the job of extension agents will depend on

---

* Bu makale ABD Louisiana Eyalet Üniversitesi'nde yazar tarafından bağımsız olarak yapılan araştırmadan derlenmiştir.

* Araştırma Görevlisi Dr. KSÜ Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü,
Kahramanmaraş

continuous relationships and cooperation between university and extension service.

1. GİRİŞ

Yayım servisi gelecekte büyük değişikliklere sahne olacaktır. Eğitimde bilgisayar kullanımı, çağdaş yöntemlerin uygulanışı ve yeni kaynakların geliştirilmesi hedef kitlede ortaya çıkan gereksinimleri artırmıştır. Değişen koşullarda yayım elemanlarının üstün bir performans göstermeleri kuskusuz kendilerini meslekleriyle ilgili konularda sürekli geliştirme ve yenilemelerine bağlıdır. Bu yüzden ABD Birleşik Yayım Servisinde görevli yayım elemanları uzmanlık sahaları olan tarım, hayvancılık, çevre koruma, ev ekonomisi ve 4-H gençlerin geliştirilmesi gibi konularda kendilerini çağa uydurma durumundadırlar (Louisiana Tarım Merkezi, 1997).

4-H Gençlerin Geliştirilmesi Programı ABD nin en büyük okul dışı gençlik organizasyonudur. Program adını gençlerin geliştirilmesinde anahtar rol oynayan dört sözcüğün: Hand (El), Head (Kafa), Heart (Kalp), ve Health (Sağlık) baş harflerinden alır ve üyelerini 9-19 yaş arası gençlerden kabul eder. Kuruluşunda ABD de değişik kişi ve kuruluşların rolleri olmakla beraber onu ilk başlatan kişi olarak A. B. Graham bilinir (Aiton, 1961). Resmi kuruluş yılı 1902 dir. Graham' ın ilk girişimi okul sistemine bağlı olarak kırsal alanda yaşayan gençlere sebze yetiştirme tekniğinin öğretilmesi ve çeşitli tarımsal konuları yaparak öğrenme konusunda etkinlik gösterilmesinden ibaretti. Kuruluşta benimsenen temel ilkeler şunlardır: (a) Kırsal gençliğin kentli gençlikle eşit itibar ve statüye kavuşturulması; (b) aile bağlarının kuvvetlendirilmesi; (c) eğitimde yaparak öğrenme ilkesinin benimsenmesi; (d) grup ve takım halinde çalışma becerilerinin kazandırılması; (e) liderlik yeteneklerinin ortaya çıkarılması ve geliştirilmesi; (f) örgün eğitimle iş birliği yapılması; ve (g) başarılı işin ödüllendirilmesi. Kırsal koşulların zamanla değişmiş olmasına rağmen 4-H' nin kuruluşundaki bu temel ilkeler hala geçerliliğini korumaktadır (Reynolds, 1993).

4-H den sorumlu yayım elemanlarının kendilerini yetiştirmeleri gereken en önemli konular şunlardır: (a) Öğretme yeteneklerinin geliştirilmesi; (b) gençleri gruplar halinde çalıştırabilme yeteneklerinin geliştirilmesi; (c) gönüllü liderliğin geliştirilmesi; (d) program planlama ve kaynak geliştirme yeteneklerinin geliştirilmesi; ve (e) halkla ilişkiler konusunda uzmanlaşmak (Louisiana Tarım Merkezi, 1997).

Araştırma Louisiana Eyaletinin beş bölgesinden biri olan Baton Rouge Bölgesinde gerçekleştirilmiştir. Bu bölge daha çok kentsel nüfusu olan ve Siyah, Asyalı ve Latin Amerikalı gibi azınlıkların da bulunduğu bir bölgedir. Bölge Yayım Ofisinden edinilen bilgiye göre 1998 yılı itibariyle 6,000 den fazla 9-19 yaşları arası genç 4-H programına kayıtlıdır. Yine aynı yıl verilerine göre 42 yayım elemanı (4-H) gençlerin çeşitli projelerle eğitilmesine hizmet sunmaktadır. Yayım elemanları dört yıllık eğitim veren ziraat fakülteleri ve ev ekonomisi yüksek okulları mezunları arasından gerekli formasyon eğitimi verilerek istihdam edilmektedir. Araştırmanın yapıldığı yıl yine dört yıllık eğitim veren eğitim fakülteleri ve meslek eğitim fakülteleri mezunları da yayım elemanı olarak istihdam edilmeye başlanmıştır. 4-H den sorumlu yayım elemanlarının bölgede görev yapan gönüllü liderlerle iş birliği halinde gençleri yetiştirmek üzere yürüttükleri belli başlı projeler şunlardır: Tarımsal üretim projeleri, ormancılık, çiçek ve sebze yetiştirme, ağaç bilimi, çevre bilimi, ev hayvanlarının (kedi, köpek v.s) bakımı, tavukçuluk, vatandaşlık bilgileri, haberleşme, çocuk gelişimi, aile hayatı ve avlanma.

4-H Programına katılan genç sayısının artması, yeni projelerin geliştirilmesi ve konu alanının değişmesi gibi faktörler yayım elemanını üstün bir performans için sürekli eğitime zorlamaktadır. Yayım elemanının mesleki eğitiminde ele alınacak konuların belirlenmesi kuşkusuz mevcut performanslarının bilimsel yaklaşımlarla belirlenmesine bağlıdır. Ayrıca gelecekteki değişikliklere paralel olarak yayım elemanlarının hangi alanlarda ve ne gibi performans artışı sağlamaları gerektiğinin belirlenmesi de yayım servisi açısından önem taşımaktadır. Bu yüzden araştırmanın temel amacı Louisiana Eyaleti Baton Rouge Bölgesinde 4-H Programından sorumlu yayım elemanlarını kapsayan bir performans analizi yürütmektir. Araştırma bulgularının Louisiana ve diğer eyaletlere bağlı yayım servislerince 4-H programlarını yürüten yayım elemanlarına yönelik hazırlanacak eğitim programlarında yararlı olacağı düşünülmektedir.

2. MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmanın ana materyalini Baton Rouge Bölgesinde görev yapan yayım elemanlarıyla 1998 yılı kasım ayında yapılan anketler ve grup görüşmelerinden elde edilen veriler oluşturmaktadır. Anketler araştırmanın birinci amacını, odak grup görüşmeleri de araştırmanın ikinci ve üçüncü amaçlarını gerçekleştirmek için uygulanmıştır.

Araştırmaya bölgede 4-H den sorumlu 38 yayım elemanının tamamının katılımı hedeflenmiştir. Bu yüzden her hangi bir örnekleme

yöntemine gerek duyulmamıştır. Üç yayım elemanına çeşitli nedenlerle ulaşılamamıştır ve katılım oranı % 92 olarak gerçekleşmiştir.

Araştırmada veri toplama amacıyla kullanılan anket Louisiana Birleşik Yayım Servisi(Louisiana Cooperative Extension Service – LCES) tarafından hazırlanan 4-H personel yeterlilik anketidir (4-H Personnel Proficiency Questionnaire). Anket beş bölümden oluşmakta ve deneklerin her bir bölümde yer verilen konulardaki yeterliliklerini ölçmektedir. Anketin geçerliliği (validity) uzmanlar paneliyle ve güvenilirliği (reliability) de pilot uygulamayla daha önce sağlanmış olduğundan bu araştırma için yeniden bir uzmanlar paneli veya pilot uygulamaya gerek kalmamıştır. Anket uygulamalarından elde edilen veriler SPSS_(Statistical Package for the Social Sciences) programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin yorumlanmasında %90 dan yüksek bir performansın pekiyi düzeyde, %80-89 iyi düzeyde, %70-79 orta düzeyde ve %60-69 düşük düzeyde bir yeterliliği temsil ettiği esas alınmıştır. %60 dan düşük bir performans ise zayıf veya yetersiz sayıldığından ivedi olarak meslek içi eğitimi gerektirmektedir(Reynolds, 1993). Grup görüşmelerinden elde edilen veriler de deneklerin çoğunlukla vurguladıkları konular esas alınarak araştırmacı tarafından düzenlenmiştir.

3. ARAŞTIRMA BULGULARI VE TARTIŞMA

3. 1. Mevcut Performans Analizi

Araştırmanın bu bölümünde yayım elemanlarının mevcut performanslarının ölçülmesi için uygulanan ankete verilen cevaplar esas alınmıştır. Beş kısma ayrılan anketin ilk kısmı deneklerin gençliğin gelişimi için verilebilecek eğitim konusunda yeterliliklerini ölçmeye yöneliktir. Toplam 7 yeterliliğin yer verildiği bu bölümde deneklerin her bir yeterlilik için kendilerini 100 üzerinden değerlendirmeleri istenmiş ve elde edilen veriler Çizelge 1 de sunulmuştur.

Çizelgeden deneklerin kendilerini en yeterli gördükleri konunun psikolojik, moral ve fiziksel gelişme öğelerinin gençlik gelişme devrelerine uygulanışı olduğu görülmektedir. En yetersiz olarak görülen konu ise gençlere cinsel tacizin ve erken yaşta hamile kalmanın önlenmesi ve zayıf kişiler arası ilişkilerin geliştirilmesi konusunda yardımcı olunması olarak bulunmuştur. Deneklerin bu kısımda yer verilen yedi konuda %76.5 ile % 60 arasında değişen bir yeterliliğe sahip oldukları görülmektedir. Gençliğin gelişimi için verilebilecek eğitime ilişkin konularda pekiyi ve iyi düzeyde bir yeterlilik derecesine rastlanmazken dört konuda orta düzeyde ve diğer üç

konuda da düşük düzeyde bir yeterlilik oranına rastlanmıştır. Yedi konuya ilişkin ortalama yeterlilik oranı % 68.9 (düşük) olarak gerçekleşmiştir.

Çizelge 1. Gençliğin Gelişimi İçin Verilebilecek Eğitim

Yeterlilik Konusu	Yeterlilik Oranı (%)	Yeterlilik Derecesi
Psikolojik, moral ve fiziksel gelişme öğelerinin gençlik gelişme devrelerinde uygulanışı	76.5	Orta
Sosyal ve ahlaki öğelerin gençlik gelişme devrelerinde uygulanışı	75.2	Orta
Çeşitli araştırma bulgularının yerel programlar geliştirmek için kullanılması	72.7	Orta
Farklı gelişme evrelerindeki gençlerin anlama yeteneğini belirlemek	70.3	Orta
Çeşitli araştırma bulgularına dayanarak gençler için eğitim programı geliştirmek	65.1	Düşük
Gençlerde kendilerine güvenin artması ve yetişkinlerle daha rahat iletişim sağlamaları konusunda yardımcı olabilmek	62.9	Düşük
Gençlerde cinsel tacizin ve erken yaşta hamile kalmanın önlenmesi ve zayıf kişiler arası ilişkilerin geliştirilebilmesi	60.0	Düşük
Ortalama	68.9	Düşük

Araştırmada veri toplamak için kullanılan anketin ikinci kısmı deneklerin grup halinde çalıştırma ve toplantı yönetme konularındaki yeterliliklerini ölçmeyi planlamış ve bu amaçla toplanan veriler Çizelge 2 de sunulmuştur.

Çizelge 2. Grup Halinde Çalıştırma ve Toplantı Yönetme Yeteneği

Yeterlilik Konusu	Yeterlilik Oranı (%)	Yeterlilik Derecesi
Deneyimlere dayalı öğrenme etkinlikleri planlamak	90.1	Pekiyi
Deneyimlere dayalı öğrenme etkinliklerini yürütmek	85.6	İyi
Öğrenme ortamı oluşturabilmek	80.4	İyi
Öğrenme ve öğretme stillerini uygulayabilmek*	80.1	İyi
Grup faaliyetlerinde görev bölümü uygulayabilmek	74.8	Orta
Yetişkin eğitimi prensiplerinin uygulanabilmesi	71.2	Orta
Gençler arasındaki anlaşmazlıkların çözüme kavuşturulması	66.5	Düşük
Ortalama	78.4	Orta

* Kolb, bireyleri öğrenme açısından dört gruba ayırmış ve her bir grubun belirli bir stilde daha iyi öğrenebileceğini ileri sürmüştür. Bireylerin hangi stile ait olduklarını belirlemek için de "öğretme ve öğrenme stilleri" adıyla bir test geliştirmiştir. Yazara göre, öğretirken öğrencilerin hangi stile ait olduklarını bu testle belirleyip eğitim materyali ve yöntemini buna göre hazırlamak öğrenmeyi kolaylaştırmaktadır.

Çizelgeden deneklerin kendilerini en yeterli gördükleri konunun deneyimlere dayalı öğrenme etkinliklerinin planlanması iken en az yeterli görülen konunun ise gençler arasındaki anlaşmazlıkların çözüme kavuşturulması olduğu görülmektedir. Deneklerin bu kısımda yer verilen 7 konudaki yeterlilik oranları %90.1 ile %66.5 arasında değişmiş ve bir konuda pekiyi, üç konuda iyi, iki konuda orta ve bir konuda da düşük düzeyde bir yeterlilik oranına rastlanmıştır. Yedi konuya ilişkin ortalama yeterlilik oranı % 78.4 (orta) olarak gerçekleşmiştir.

Gönüllü liderler toplayabilme ve onlarla çalışabilme konuları veri toplama anketinin üçüncü kısmını oluşturmuş ve bu amaçla toplanan veriler Çizelge 3 de sunulmuştur. Çizelgeden deneklerin kendilerini en yeterli gördükleri konunun gönüllü liderler ve danışman gruplarla çalışabilme yeteneği iken en az yeterli gördükleri konunun ise etkili bir gönüllü lider yönetim sistemi kurmak olduğu görülmektedir. Denekler bu kısımda yer verilen 7 yeterlilik konusunu %80.7 ile %55.5 arasında değerler vererek sıralamışlardır. Bu kısımda pekiyi düzeyinde yeterli olunan konu yokken bir konu iyi, üç konu orta, bir konu düşük ve iki konu da yetersiz bir performansla yürütülmektedir. Yedi konuya ilişkin ortalama yeterlilik oranı % 69.3 (düşük) olarak gerçekleşmiştir.

Çizelge 3. Gönüllü Liderler Toplayabilme ve Onlarla Çalışabilme

Yeterlilik Konusu	Yeterlilik Oranı (%)	Yeterlilik Derecesi
Gönüllü liderler ve danışman gruplarla çalışabilme yeteneği	80.7	İyi
Programa üye olan genç gönüllü liderlerden yararlanabilme	78.2	Orta
Yöredeki potansiyel gönüllü liderleri belirlemek ve programa kazandırabilme	76.0	Orta
Gönüllü liderlerin çalışmalarında görev bölüşümü yaparak onları yönlendirebilmek	75.6	Orta
Programa kazandırılan gönüllü liderleri eğitebilmek	60.3	Düşük
Yetersiz kalan konularda gerekli desteği sağlayabilmek ve yapılan işin kalitesini ölçebilmek	58.6	Yetersiz
Etkili bir gönüllü lider yönetim sistemi oluşturabilmek	55.5	Yetersiz
Ortalama	69.3	Düşük

Araştırmada yayım elemanlarının performanslarıyla ilgili olarak ele alınan dördüncü kısım program yürütmek ve kaynak geliştirme konularındaki yeterliliklerin ölçülmesidir. Bu amaçla toplanan veriler Çizelge 4 de sunulmuştur. Çizelgeden deneklerin kendilerini en yeterli gördükleri konunun yönetsel planlama ve organizasyonu geliştirme ve en az yeterli gördükleri konunun da stratejik planlama yapabilmek olduğu

görülmektedir. Denekler bu kısımda yer verilen dört konuyu %70.1 ile %60.6 arası değerlerle sıralamışlardır. Program yönetmek ve kaynak geliştirmeye yönelik konulardan pekiyi ve iyi düzeyde yeterli olunana rastlanmazken bir konu orta ve üç konu da düşük bir performansla yürütülmektedir. Dört konuya ilişkin ortalama yeterlilik oranı % 64.9 (düşük) olarak gerçekleşmiştir.

Çizelge 4. Program Yönetmek Ve Kaynak Geliştirmek

Yeterlilik Konusu	Yeterlilik Oranı (%)	Yeterlilik Derecesi
Yönetimsel planlama ve organizasyonu geliştirme	70.1	Orta
Bütçe oluşturmak ve onu dengeli bir şekilde kullanabilmek	65.4	Düşük
Gruplar arası anlaşmazlıkları çözüme kavuşturmak	63.7	Düşük
Stratejik planlama yapabilmek	60.6	Düşük
Ortalama	64.9	Düşük

Halkla ilişkilerle ilgili konular araştırmada mevcut performansın ölçülmesinde kullanılan son kısmı oluşturmuş ve bu amaçla toplanan veriler Çizelge 5 de sunulmuştur. Çizelgeden deneklerin kendilerini en yeterli gördükleri konunun farklı kültür, ulus, ırk ve dinlere mensup kişilerden yararlanabilmek ve en yetersiz olarak gördükleri konunun da bulunulan beldede halkla ilişkileri organize edebilmek olduğu görülmektedir. Denekler bu kısımda yer verilen sekiz konuyu %70.1 %35.4 arası değerler vererek sıralamışlardır. Halkla ilişkiler kısmında pekiyi ve iyi düzeyinde yeterli olunan konu yokken bir konu orta iki konu düşük ve beş konu da yetersiz bir performansla yürütülmektedir. Sekiz konuya ilişkin ortalama yeterlilik oranı % 52.8 (yetersiz) olarak gerçekleşmiştir.

Çizelge 5. Halkla İlişkiler

Yeterlilik Konusu	Yeterlilik Oranı (%)	Yeterlilik Derecesi
Farklı kültür, ulus, ırk ve dindeki kişilerden yararlanabilmek	70.1	Orta
Kaynak geliştirebilmek	68.9	Düşük
Farklı kişilerin imajlarını ölçebilmek	60.6	Düşük
Halkın olumsuz tutumuna cevap verebilmek	50.0	Yetersiz
Programa yarar sağlayacak ilgi gruplarını belirleyebilmek	48.3	Yetersiz
Her hangi bir kuruluşa destek sağlamak amacıyla program taslağı sunabilmek	45.5	Yetersiz
Bir halkla ilişkiler kampanyası başlatabilmek	43.2	Yetersiz
Bulunduğı beldeyle ilgili halkla ilişkiler konusunu organize edebilmek	35.4	Yetersiz
Ortalama	52.8	Yetersiz

3.2. Gelecekle İlgili Yeterlilikler

Araştırmanın bu bölümü Birleşik Yayım Servisinde gelecekte oluşabilecek değişiklikler ışığında yayım elemanlarının yeterlilik duyacakları olası konuları ele almaktadır. Bu bölümde deneklerle yapılan üçer veya dörderli gruplar halindeki görüşmelerden elde edilen bilgilerin analizi yapılmaktadır. Grup görüşmelerinde ele alınan konular, 4-H le ilgili literatür ve konuyla ilgili uzman kişilerin görüşleri alınarak hazırlanmış ve beş bölüm halinde incelenmiştir. Bu bölümler; (a) Eğitimle ilgili yeterlilikler; (b) Gönüllü liderlerle ilgili yeterlilikler; (c) Bilgisayar kullanımıyla ilgili yeterlilikler; (d) Program geliştirme ve yönetme ile ilgili yeterlilikler; ve (e) Halkla ilişkiler ve haberleşme ile ilgili yeterliliklerdir.

Eğitimle ilgili gelecekte duyulacak yeterlilikler konusunda yayım elemanları görüşlerini genel olarak iki noktada yoğunlaştırmıştır. Bu noktalar şunlardır: (1) Projelerde ihtisaslaşma sağlanması veya istihdam edilen yayım elemanlarının aldıkları eğitim türünün gerektirdiği projelerde görevlendirilmesi; ve (2) Sürekli eğitim için yayım elemanlarına belirli bir dönem içinde yüksek lisans eğitiminin zorunlu hale getirilmesi.

4-H gençliği geliştirme programı tavukçuluktan sebze yetiştiriciliğine, aile yaşantısından vatandaşlık bilgilerine kadar pek çok konuda gençliğe hizmet sunarken, görevli yayım elemanları bazı durumlarda yürütmekte oldukları projelerden tam anlamıyla bilgi sahibi olamamaktadırlar. Ziraat fakültesinin her hangi bir bölümünden mezun olan bir yayım elemanı tarımla ilgili olmayan bir projede yeterli başarıyı sağlayamamaktadır. Aynı durum bir ev ekonomisti veya eğitimci için de geçerli olabilmektedir. Bu yüzden grup görüşmelerinde denekler 4-H de daha verimli olabilmek için yayım elemanlarının uzmanlık sahalarıyla ilgili projelerde istihdam edilmelerini gerekli görmüşlerdir.

Yayım elemanlarının mesleki açıdan kendilerini sürekli yenilemeleri için konferans, toplantı, sempozyum ve panel gibi etkinliklere katılmaları gerektiği grup görüşmelerinden elde edilen diğer bir izlenimdir. Bunların da ötesinde araştırmaya katılan deneklerin çoğunluğu 4-H programıyla ilgili yeniliklerin izlenebilmesi için üniversiteyle yakın ilişki halinde bulunması gerektiğini belirtmişlerdir. Yayım elemanlarına beş yıl içerisinde meslek eğitimi veya tarımsal yayım eğitimi konularında bir yüksek lisans eğitiminin zorunlu hale getirilmesi, hem üniversite ortamıyla yakın bir ilişki halinde bulunması hem de eğitimi ilgili performansın artması açılarından yararlı görülmüştür.

Grup görüşmelerinin ikinci konusu yayım elemanlarının 4-H programında görev yapan gönüllü liderlerle ilgili görüşleri, onları

kazanabilmek ve uyum halinde çalışabilmek için gerekli yeterliliklerin neler olabileceğidir. Yayım elemanlarının gönüllü liderlerin 4-H programındaki önemi üzerinde birleştikleri konular şunlardır: Gönüllü liderler 4-H programının başarısında kulüp işlerini organize ederek, proje hazırlanmasına katkı sağlayarak, çeşitli gençlik kamplarına katılarak, 4-H üyelerine ulaşım olanakları sağlayarak ve ailelerle yayım servisi arasında bir bağ görevi görerek çok önemli roller üstlenmektedirler. Gönüllü liderler 4-H programının kalitesini artırarak, daha çok gencin katılımına katkı sağlayarak ve insan kaynakları bazında gençlikle ilgilenen kişi sayısını artırarak yayım elemanlarına yardımcı olmaktadır. 4-H'ye bu denli yararlı olan gönüllü liderlerin programa kazandırılması ve onlarla uyum halinde çalışılması konularında sınırlayıcı iki faktörün bulunduğu grup görüşmelerinden elde edilen diğer bir izlenimdir. İlk faktör, yayım elemanlarının toplumdaki potansiyel gönüllü liderleri belirleyebilmeleri; onları motive ederek 4-H programına kazandırmaları; uyum programına tabi tutarak eğitebilmeleri; yeteneklerine göre uygun projelerde görevlendirebilmeleri; ve yetersiz kaldıkları alanlarda gerekli desteği sağlayabilmeleri gibi konularda yeterli performansa sahip olmaları gerektiğidir. Denekler, bu özelliklerin yayım elemanlarına ancak sürekli bir mesleki eğitim ve üniversiteyle iş birliği sağlanarak kazandırılabilceği görüşünde birleşmişlerdir. İkinci sınırlama olarak bir yayım elemanının belirli bir dönemde 4-H programına kazandırabileceği ve beraber çalışabileceği lider sayısının az oluşudur. Bu sınırlamanın da etkili bir gönüllü lider yönetim sistemi geliştirilmesi ve daha deneyimli liderlerin programa yeni lider kazandırma yönünde eğitilmesiyle giderilebileceği bildirilmiştir.

Eğitimde bilgisayar kullanımı başarılı bir yayım elemanının yeterli olması gereken diğer bir konu olarak ele alınmıştır. Grup görüşmelerinde denekler bilgisayar programları ve internetin eğitimle ilgili bir çok konunun öğrencilere daha hızlı ulaşmasını olanak tanıyacağı, eyaletteki çoğu öğrencinin bilgisayara sahip olması nedeniyle bilgisayarlı eğitimden sağlanacak yararların artacağı görüşünde birleşmişlerdir. Ayrıca meslekle ilgili son araştırma bulgularına ulaşılması, ilgili kitapçık, broşür ve diğer eğitim materyallerinin hazırlanması ve daha iyi bir haberleşme ağının kurulması da 4-H programında bilgisayarların ve internetin sağlayacağı yararlar arasında sayılmıştır. Deneklerin %50 ye yakını kendilerini eğitimde bilgisayar kullanma konusunda yeterli görmemişlerdir. Bilgisayar teknolojisinin sürekli değişmekte olduğu bu yetersizliğin en önemli nedeni olarak görülmüştür. Bu yüzden yayım servisinde bilgisayarlardan maksimum ölçüde yararlanılması ve bu açıdan meslekte üstün bir

performans gösterilmesi yeniliklerin ne ölçüde izlendiği ve öğrenilmelerinde hangi etkinliklerin gösterildiği önemli olmaktadır. Dolayısıyla yayım elemanlarının eğitimde bilgisayardan yararlanma konusunda üstün bir performans göstermeleri belirli aralıklarla kurslara tabi tutulmalarına bağlı olmaktadır.

Grup görüşmelerinde ele alınan dördüncü konu deneklerin program geliştirme ve yönetimi konusunda duyacakları yeterliliklerin belirlenmesidir. Bu konuda duyulabilecek en önemli yeterlilik değişen hedef kitlenin gereksinimlerine yönelik programların geliştirilebilmesidir. 4-H'nin ilk kuruluşundaki en önemli amaçlardan biri, kırsal alanda yaşayan gençlere tarımla ilgili çeşitli projeler kapsamında okul dışı eğitim sağlayarak, sonraki hayatlarında bilimsel yöntemleri uygulayan başarılı birer çiftçi olmalarını sağlamaktır. Zamanla kentsel nüfusun artmasıyla 4-H etkinlik kapsamını bu kitleyi de içermek üzere genişletmiştir. Denekler araştırma bölgesinin kentsel nüfusu hızla artan bir bölge olması nedeniyle çeşitli 4-H projelerinin daha çok kentsel gençliğe yönelik olarak hazırlanması ve yayım elemanlarının bu yönde yetiştirilmesi gerektiği görüşünde birleşmişlerdir. Buna karşın kentsel nüfusun bir bölümü 4-H in sadece tarım ve hayvancılıkla ilgili projelerle kırsal gençliğe hizmet sunan bir organizasyon olduğunu düşünerek çocuklarını kayıt etmedikleri izlenimi de edinilmiştir. Bu durumda yayım elemanlarının sahip olmaları gerektiği diğer bir yeterlilik konusu da kentsel gençliğe yönelik projelerin hazırlanması ve bunların başarıyla tanıtılabilmesidir. Denekler geliştirilecek programların hedef kitlenin gereksinimlerine uygunluğu konusunda yayım servisi tarafından çeşitli kurslara tabi tutularak eğitilmeleri gerektiği fikrinde birleşmişlerdir. Ayrıca program geliştirme konusunda ailelerin görüşlerinin alınması 4-H e katılımın artması açısından yararlı bulunmuştur.

Halkla ilişkiler ve haberleşme konusu grup görüşmelerinde ele alınan son konu olup bu konuda yeterli olmayan bir kişinin başarılı bir yayım elemanı olamayacağı grup görüşmelerinde ortaya çıkmıştır. 4-H den sorumlu bir yayım elemanı programa üye gençlerle, ailelerle, gönüllü liderlerle ve yayım servisiyle sürekli bir ilişki ve iletişim halindedir. Anılan gruplardaki kişilerin farklı eğitim, kültür, ırk ve dinlere mensup kişilerden olabileceği, bu yüzden yayım elemanlarının bu kişilerle olan ilişki ve iletişiminde üstün bir empati özelliğinin bulunması gerektiği vurgulanmıştır.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın mevcut performans analizi bölümünde yayım elemanlarının yeterlilik dereceleri ortalama olarak, gençliğin gelişimi için

verilebilecek eğitim konularında %68.9 (düşük); grup halinde çalıştırma ve toplantı yönetme yeteneği konularında % 78.4 (orta); gönüllü liderler toplayabilme ve onlarla çalışabilme konularında % 69.3 (düşük); program yönetmek ve kaynak geliştirme konularında % 64.9 (düşük); ve halkla ilişkiler konularında da % 52.8 (yetersiz) düzeyde bir dağılım göstermiştir. Ankette yer verilen beş kısımdan yayım elemanlarının en yüksek performansa sahip oldukları kısım grup halinde çalıştırmak ve toplantı yönetmek konularını içerirken, en düşük performansa sahip oldukları kısım da halkla ilişkiler konularını içeren kısım olarak bulunmuştur.

Gençliğin gelişimi için verilebilecek eğitim (çizelge 1) ve grup halinde çalıştırma ve toplantı yönetme yeteneği (çizelge 2) konularındaki yeterlilikler incelendiğinde, her iki kısımda da yayım elemanlarının kulüp üyesi gençlerin birbirleriyle olan ilişkilerden kaynaklanan sorunların çözümü için düşük bir performansta oldukları görülür. Nitekim birinci grupta gençlerde cinsel tacizin ve erken yaşta hamile kalmanın önlenmesi ve zayıf olan kişiler arası ilişkilerin geliştirilmesi, ve ikinci grupta gençler arasındaki anlaşmazlıkların çözüme kavuşturulması konuları yayım elemanlarının en yetersiz oldukları konular olarak bulunmuştur.

Gönüllü liderler toplayabilme ve onlarla çalışabilme kısmında yer verilen konularda denekler genel olarak liderlerle çalışabilmek, onlardan yararlanabilmek, onları belirlemek ve programa kazandırmak, işlerinde görev bölümü yaparak yönlendirmek gibi konularda liderleri eğitmek, destek sağlamak, yaptıkları işin kalitesini ölçebilmek ve etkili bir lider yönetim sistemi oluşturmak konularına oranla daha yüksek bir yeterliliğe sahip oldukları görülmüştür. Daha az yeterli olunan bu konular genellikle daha çok profesyonellik gerektiren ve performansın artırılmasında meslek içi eğitimi zorunlu kılan etmenler olarak ortaya çıkmaktadır.

Araştırmanın bu bulgusu, program yönetmek ve kaynak geliştirme kısmında yine profesyonel iş gerektiren bütçe hazırlama, gruplar arası anlaşmazlıkları giderebilme ve stratejik planlama yapabilme konularındaki düşük yeterlilik oranları bulgusuyla uyuşur niteliktedir.

Halkla ilişkiler kısmı deneklerin yetersiz kaldıkları konuların en çok olduğu kısım olarak ortaya çıkmıştır. Bu kısımda genel olarak iyi idareci olmaktan çok iyi lider olabilmeye yönelik konuların bulunduğu ve dolayısıyla deneklerin liderlik vasıflarının yetersiz kaldığı anlaşılmaktadır. Halkla ilişkiler konuları genel olarak var olan durumun iyi işletilmesinden çok ileriye yönelik olarak geliştirilmesine yönelik konulardan seçilmiş ve bu alanda liderlerin mevcut performansları oldukça yetersiz kalmıştır. Yayım servisinde belirli aralıklarla düzenlenecek liderlik kursları ve üniversiteyle

işbirliği halinde bulunması, bu alandaki performansın artırılmasına getirilebilecek en somut öneridir.

Gelecekte yayım elemanlarının gençlere verilebilecek eğitim konusunda üstün bir performansa sahip olabilmeleri, hedef kitlenin hangi projelere ilgi duyduğunun belirlenebilmesi ve yayım elemanlarının bu projeleri yürütebilmesi için gerekli uzmanlığı kazanmalarını şart koşmaktadır. Bu yüzden yayım elemanı istihdam ederken istihdam edilecekleri projeler ve geçmişte aldıkları eğitim dalları göz önünde bulundurulmalıdır. Belirli bir dönemde yüksek lisans eğitiminin zorunlu hale getirilmesi de yeni bilgilerin edinilmesi konusunda son derece yararlı olacaktır.

Grup görüşmelerinden edinilen ortak bir izlenim, ele alınan bütün konularda yayım elemanlarının üstün bir performans göstermeleri için yayım servisinin üniversite ile sıkı bir ilişki halinde bulunması gerektiğidir. Yayım elemanlarının sürekli eğitimi gençleri eğitmede, gönüllü liderlerle çalışabilmede, program geliştirmede, bilgisayar ve internet dünyasındaki yenilikleri izlemede ve halkla ilişkileri geliştirmede kaçınılmaz olduğu söylenebilir.

KAYNAKLAR

- Aiton, E. W.**, 1961, An Interpretation of 4-H History, Selected Readings and References in 4-H Club Work, National Agricultural Extension Center, University of Wisconsin Madison.
- Gonzalez, I. M.**, 1982, The Professional Competencies Needed By Extension Agents In The Pennsylvania Cooperative Extension Service, University Park, PA: The Pennsylvania State University.
- Itulya, F. M.**, 1973, Professional Competencies Essential For Beginning Extension Agents In Arizona, University Of Arizona Louisiana Agricultural Center, (1997), Why volunteers? An unpublished Manual For Volunteer Development, Baton Rouge.
- Reynolds, W. B.**, 1993, Professional Competencies Needed By Extension Agents In The Louisiana Cooperative Extension Service, A Dissertation. Louisiana State University.
- Swanson, R. A.**, 1993, Analysis For Improving Performance, Tools For Diagnosing Organizations And Documenting Workplace Expertise Berret-Koehler Publishers San Francisco.
- United States Department of Agriculture (USDA)**, 1998, 4-H Statistics; 1997 4-H Statistics Overview.